

Βρυξέλλες, 19 Νοεμβρίου 2021
(OR. en)

13853/21

Διοργανικός φάκελος:
2021/0205(COD)

TRANS 670
AVIATION 280
ENV 871
ENER 490
IND 341
COMPET 810
ECO 122
RECH 505
CODEC 1467
CLIMA 371
RELEX 970

ΕΚΘΕΣΗ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης: Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων/Συμβούλιο

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: ST 10884/21 INIT+ADD 1 -3

Θέμα: Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για βιώσιμες αεροπορικές μεταφορές
– Έκθεση προόδου / Συζήτηση προσανατολισμού

Η Προεδρία έχει προγραμματίσει την παρουσίαση έκθεσης προόδου και την πραγματοποίηση συζήτησης προσανατολισμού στο Συμβούλιο ΜΤΕ της 9ης Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με την ανωτέρω πρόταση. Θέλοντας να ενημερώσει τους υπουργούς σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί μέχρι σήμερα και να κατευθύνει την ανταλλαγή απόψεων για τα σημαντικά ζητήματα, η Προεδρία συντάσσει έκθεση προόδου (Παράρτημα Ι). Ενόψει της υπουργικής συζήτησης προσανατολισμού, στο Παράρτημα ΙΙ παρατίθεται καθοδηγητικό σημείωμα για τις αντιπροσωπίες.

Η ΕΜΑ/το Συμβούλιο θα κληθούν να σημειώσουν την έκθεση προόδου που περιέχεται στο Παράρτημα Ι. Το Συμβούλιο θα κληθεί να εξετάσει τα σημεία που περιέχονται στο Παράρτημα ΙΙ.

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 14 Ιουλίου 2021 η Επιτροπή υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο την παραπάνω πρόταση, η οποία εντάσσεται στη δέσμη «Fit for 55»¹ που έχει σαν στόχο οι πολιτικές της ΕΕ για το κλίμα, την ενέργεια, τη χρήση της γης, τις μεταφορές και τη φορολογία να είναι προσαρμοσμένες για την επίτευξη του στόχου της ΕΕ για καθαρή εγχώρια μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030 σε σύγκριση με το 1990.

Στόχος της δέσμης «Fit for 55» είναι η επίτευξη των στόχων που έχουν συμφωνηθεί στο ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα², ώστε να μετασχηματιστεί ριζικά η οικονομία και η κοινωνία για ένα δικαιότερο, πιο οικολογικό και πιο ευημερούν μέλλον. Η μείωση των εκπομπών την επόμενη δεκαετία έχει καθοριστική σημασία προκειμένου η Ευρώπη να καταστεί η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος στον κόσμο έως το 2050 και να υλοποιηθεί η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.

Για να επιτευχθεί ο στόχος να τεθεί η ΕΕ σε πορεία κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 θα απαιτηθεί μείωση των εκπομπών στις μεταφορές κατά περίπου 90 %. Η παραπάνω πρόταση θα παίξει σημαντικό ρόλο σε αυτό το πλαίσιο, δεδομένου ότι κύριος στόχος της είναι να αυξηθεί τόσο η ζήτηση όσο και η προσφορά βιώσιμων αεροπορικών καυσίμων, συμπεριλαμβανομένων των συνθετικών αεροπορικών καυσίμων, με παράλληλη εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού σε ολόκληρη την αγορά αερομεταφορών της ΕΕ. Συγκεκριμένα, οι κύριες διατάξεις της επικεντρώνονται στις ακόλουθες πτυχές:

¹ Η δέσμη αποτελείται από δώδεκα προτάσεις της Επιτροπής στους τομείς της ενέργειας, του περιβάλλοντος, της φορολογίας, του εμπορίου και των μεταφορών· πρόσθετες προτάσεις στον τομέα της ενεργειακής πολιτικής αναμένεται να υποβληθούν πριν από το τέλος του έτους. Τρεις από τις νομοθετικές προτάσεις συνδέονται άμεσα με τις πολιτικές μεταφορών: η παραπάνω πρόταση, η «FuelEU Maritime» και ο κανονισμός για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων (AFIR).

² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 401/2009 και (ΕΕ) 2018/1999 («ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα») (ΕΕ L 243 της 9.7.2021).

- (i) καθορισμός απαιτήσεων για τον ανεφοδιασμό με βιώσιμα αεροπορικά καύσιμα και συνθετικά αεροπορικά καύσιμα από το 2025 με σταδιακή αύξηση μέχρι το 2050·
- (ii) θέσπιση μεταβατικής περιόδου η οποία θα επιτρέπει στους προμηθευτές καυσίμων να επιτύχουν τους στόχους που καθορίζονται στο παράρτημα ως σταθμισμένο μέσο όρο ανά την Ένωση·
- (iii) διασφάλιση μέτρων κατά του εφοδιασμού με πλεονάζοντα καύσιμα·
- (iii) καθορισμός υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων για τους προμηθευτές καυσίμων και τους φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών.

Η παραπάνω πρόταση διασυνδέεται με άλλες προτάσεις της δέσμης «Fit for 55». Ειδικότερα, οι ορισμοί των βιώσιμων αεροπορικών καυσίμων και των συνθετικών αεροπορικών καυσίμων που περιλαμβάνει η πρόταση προέρχονται από την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας³. Η διάταξη σχετικά με την υποχρέωση των ενωσιακών αερολιμένων να παρέχουν την υποδομή συνδέεται με τον AFIR⁴.

³ Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018).

⁴ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων και για την κατάργηση της οδηγίας 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου – COM(2021) 559 final.

II. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΕ ΑΛΛΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όρισε την Επιτροπή Μεταφορών και Τουρισμού (TRAN) αρμόδια⁵ για την πρόταση αυτή και εισηγητή τον κ. Søren GADE (ΔΑ, RENEW).

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε επί της πρότασης στις 20 Οκτωβρίου 2021⁶. Η Επιτροπή των Περιφερειών δεν έχει ακόμα γνωμοδοτήσει επί της πρότασης.

Το ισπανικό κοινοβούλιο ενέκρινε γνωμοδότηση⁷ σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας στις 27 Οκτωβρίου 2021 και η τσεχική Γερουσία ενέκρινε απόφαση⁸ σχετικά με την πρόταση.

⁵ Οι κοινοβουλευτικές επιτροπές ITRE και ENVI θα ενεργούν στο πλαίσιο της διαδικασίας συνδεδεμένων επιτροπών (άρθρο 57 του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου).

⁶ ST 13293/1/21 REV 1.

⁷ ST 13710/21

⁸ ST 14035/21

III. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΑ

Κατά τη διάρκεια της σλοβενικής Προεδρίας, η παραπάνω πρόταση ήταν το θέμα σημαντικού αριθμού συνεδριάσεων στο επίπεδο της Ομάδας «Αεροπορικές μεταφορές». Μέχρι σήμερα, επτά συνεδριάσεις είχαν ως αντικείμενο την παρουσίαση της πρότασης, την ανάλυση της εκτίμησης επιπτώσεων, την ενδελεχή κατ' άρθρο εξέτασή της, καθώς και την εξέταση τριών συμβιβαστικών προτάσεων της Προεδρίας.

Επιπλέον, η πρόταση αυτή εξετάστηκε στο πλαίσιο της γενικότερης ανταλλαγής απόψεων σχετικά με τους τρεις φακέλους της δέσμης «Fit for 55» που σχετίζονται με τις μεταφορές, η οποία πραγματοποιήθηκε στη συνεδρίαση της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 12 Νοεμβρίου 2021.

Η σλοβενική Προεδρία συνέταξε επίσης έκθεση (έγγρ. ST 13977/21) με στόχο να δώσει μια συνολική εικόνα των εξελίξεων και της προόδου που έχει σημειωθεί όχι μόνο όσον αφορά την πρόταση αυτή, αλλά συνολικά τη δέσμη «Fit for 55». Η έκθεση επικεντρώνεται σε οριζόντιες πτυχές της δέσμης –όπως οι διασυνδέσεις μεταξύ των προτάσεων– και στα κύρια ζητήματα που τέθηκαν στις μέχρι τώρα συζητήσεις. Η έκθεση διανεμήθηκε ως έγγραφο αναφοράς σε όλες τις συνθέσεις του Συμβουλίου που είναι αρμόδιες για τις διάφορες προτάσεις της δέσμης.

IV. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ

Η Προεδρία εκτόνησε και συζήτησε με τα μέλη της Ομάδας «Αεροπορικές μεταφορές» τρία συμβιβαστικά κείμενα⁹ που κάλυψαν τα περισσότερα από τα θέματα της πρότασης. Ωστόσο, απαιτούνται περαιτέρω εργασίες σχετικά με τα δύο κύρια επίμαχα ζητήματα που σημειώνονται παρακάτω.

Η συζήτηση απέδειξε τη σημασία της πρότασης για τα κράτη μέλη. Ενώ τα κράτη μέλη υποστηρίζουν τους στόχους της, πολλά έχουν διαφορετικές προσεγγίσεις όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί. Καθ' όλη τη διάρκεια των συζητήσεων επί της σλοβενικής Προεδρίας αποσαφηνίστηκαν και βελτιώθηκαν οι ακόλουθες πτυχές:

- 1) προστέθηκε ρήτρα προαιρετικής συμμετοχής για τους μικρότερους αερολιμένες τους οποίους τα κράτη μέλη επιθυμούν να εντάξουν στο πεδίο εφαρμογής της πρότασης·
- 2) αυξήθηκαν περαιτέρω οι καλυπτόμενοι φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών και πλέον στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού εντάσσονται περισσότεροι φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών·
- 3) ο ορισμός των «ετήσιων απαιτούμενων αεροπορικών καυσίμων» και το άρθρο 5 αποσαφηνίστηκαν ώστε να διασφαλιστούν μέτρα ασφαλείας στις διατάξεις για τον εφοδιασμό με πλεονάζοντα καύσιμα·
- 4) αποσαφηνίστηκε η απόδειξη της συμμόρφωσης των προμηθευτών καυσίμων·
- 5) αποσαφηνίστηκε ο ρόλος της αρμόδιας εθνικής αρχής, ιδίως σε σχέση με τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ασφάλεια της Αεροπορίας·
- 6) βελτιώθηκε η ορολογία σχετικά με τα πρόστιμα·
- 7) τεκμηριώθηκαν οι υποχρεώσεις συλλογής δεδομένων και υποβολής εκθέσεων ώστε να διασφαλιστεί η παρακολούθηση των επιπτώσεων του κανονισμού αυτού στην ανταγωνιστικότητα των φορέων εκμετάλλευσης και των κόμβων της Ένωσης.

⁹ ST 11686/21 + REV 1-2

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Με βάση τις εργασίες που έχουν πραγματοποιηθεί έως τώρα, η Προεδρία αντλεί τα ακόλουθα συμπεράσματα:

1. Τα κράτη μέλη υποστηρίζουν σε μεγάλο βαθμό τους στόχους του σχεδίου κανονισμού.
2. Ωστόσο τα κράτη μέλη έχουν διαφορετικές θέσεις σε δύο κύρια επίμαχα σημεία. Πρόκειται για τα εξής:
 - το επίπεδο και το χρονοδιάγραμμα των εντολών που θεσπίζονται στον κανονισμό·
 - τον ορισμό των βιώσιμων αεροπορικών καυσίμων ο οποίος καθορίζει το εύρος των επιτρεπόμενων καυσίμων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
3. Τέλος, ορισμένα εναπομένοντα σημεία χρήζουν περαιτέρω επεξεργασίας. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται:
 - οι διατάξεις για τον εφοδιασμό με πλεονάζοντα καύσιμα για τις πτήσεις εντός της ΕΕ·
 - η διάρκεια και το πεδίο εφαρμογής της μεταβατικής περιόδου·
 - ο προορισμός των προστίμων που εισπράττονται από τα κράτη μέλη στο άρθρο 11 σχετικά με την επιβολή της νομοθεσίας·
 - ο εξορθολογισμός των πινάκων του παραρτήματος II.

Μολονότι η Προεδρία θεωρεί ότι έχει επεξεργαστεί εκτενώς το κείμενο και τα λιγότερο επίμαχα σημεία του, πρέπει να γίνουν και άλλες προπαρασκευαστικές εργασίες. Η Προεδρία υπέβαλε επίσης προτάσεις σχετικά με τα κύρια επίμαχα σημεία στο τελευταίο συμβιβαστικό της κείμενο, αλλά απαιτούνται διεξοδικότερες συζητήσεις.

Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων και το Συμβούλιο καλούνται να σημειώσουν την παρούσα έκθεση προόδου με θέμα τις εργασίες σχετικά με τον προτεινόμενο κανονισμό για τη διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για βιώσιμες αεροπορικές μεταφορές.

Τα κράτη μέλη καλούνται να ανταλλάξουν απόψεις όσον αφορά τις ακόλουθες πτυχές της πρότασης:

- *επάρκεια του επιπέδου των εντολών ανάμειξης που προτείνει η Επιτροπή για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα·*
- *κατά πόσον η προσέγγιση της Επιτροπής σχετικά με το ποια καύσιμα θα πρέπει να είναι επιλέξιμα ως βιώσιμα αεροπορικά καύσιμα επαρκεί για να ανταποκριθεί στο επίπεδο φιλοδοξίας για τα καύσιμα αυτά σε ολόκληρη την ΕΕ, διασφαλίζοντας παράλληλα την περιβαλλοντική ακεραιότητα και ανταγωνιστικότητα των φορέων εκμετάλλευσης της ΕΕ.*